

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

YATIRIM TEŞVİK BÜLTENİ -ARALIK 2017 VERİLERİ-

TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa no
1. 2017 Yılı Aralık Ayı Gelişmeleri	1
1.1. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri	1
1.2. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı	1
1.3. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı	2
1.4. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	2
1.5. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dağılımı	3
2. 2017 Yılı Gelişmeleri	3
2.1. 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri	3
2.2. 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı	4
2.3. 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı	5
2.4. 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	5
2.5. 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dağılımı	5
3. 2012/3305 Sayılı Karar Dönemindeki Birikimli Gelişmeler (20.06.2012 – 31.12.2017)	6
3.1. Yatırım Teşvik Belgelerinin Karşılaştırması	6
3.2. Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgesel Bazda Karşılaştırması	6
3.3. Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması	7
3.4. Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması	7
3.5. Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	7

YATIRIM TEŞVİK BELGESİ BÜLTENİ -ARALIK 2017 VERİLERİ-

1. 2017 Yılı Aralık Ayı Gelişmeleri

1.1. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri

2017 yılı Aralık ayında, öngörülen sabit yatırım tutarı toplam 8,8 milyar TL olan 582 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen belgelerde toplam 25.055 kişilik istihdam öngörülmektedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (milyon TL)			Öngörülen İstihdam (Kişi)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2015	23	595	618	1.217	10.794	12.012	1.300	18.599	19.899
2016	20	451	471	274	4.470	4.744	598	12.833	13.431
2017	35	547	582	827	8.007	8.834	1.983	23.072	25.055

Aralık ayında düzenlenen 582 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 547 adedi yerli firmalar, 35 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Yerli firmalara düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 8 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalara düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 827 milyon TL'dir.

1.2. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı

2017 yılı Aralık ayında verilen teşvik belgelerinin 219 adedi I. Bölgede, 104 adedi II. Bölgede, 86 adedi III. Bölgede, 65 adedi IV. Bölgede, 46 adedi V. Bölgede, 58 adedi VI. Bölgede ve 4 adedi Muhtelif Bölgelerdedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I.Bölge	210	157	219	5.215	1.559	4.002
II.Bölge	103	88	104	2.355	1.202	1.675
III.Bölge	92	67	86	1.292	834	997
IV.Bölge	76	75	65	1.277	638	1.349
V.Bölge	60	36	46	1.162	302	381
VI.Bölge	75	48	58	280	209	363
Muhtelif Bölgeler*	2	0	4	431	0	67
Toplam	618	471	582	12.012	4.744	8.834

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

Öngörülen toplam sabit yatırım tutarının ise 4 milyar TL'si I. Bölgede, 1,7 milyar TL'si II. Bölgede, 997 milyon TL'si III. Bölgede, 1,3 milyar TL'si IV. Bölgede, 381 milyon TL'si V. Bölgede, 363 milyon TL'si VI. Bölgede ve 67 milyon TL'si Muhtelif Bölgelerdedir.

Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Yüzde Dağılımı

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I.Bölge	%34	%33	%37	%43	%33	%45
II.Bölge	%17	%19	%18	%20	%25	%19
III.Bölge	%15	%14	%15	%11	%18	%11
IV.Bölge	%12	%16	%11	%11	%14	%15
V.Bölge	%10	%8	%8	%10	%6	%5
VI.Bölge	%12	%10	%10	%2	%4	%4
Muhtelif Bölgeler*	%0,3	%0	%1	%3	%0	%1
Toplam	%100	%100	%100	%100	%100	%100

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

1.3. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı

2017 yılı Aralık ayında düzenlenen 582 adet belgenin 370 adedi komple yeni yatırım, 148 adedi tevsi, 64 adedi de diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır. Aralık ayında yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 8,8 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 5,4 milyar TL'si komple yeni yatırım, 2 milyar TL'si tevsi ve 1,4 milyar TL'si de diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır.

	Komple Yeni Yatırım		Tevsi		Diğer*		Toplam	
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)
2015	477	6.993	98	2.791	43	2.228	618	12.012
2016	347	3.387	87	929	37	429	471	4.744
2017	370	5.446	148	2.004	64	1.384	582	8.834

* Modernizasyon, Entegrasyon ve Ürün çeşitlendirme yatırımları

1.4. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı

Aralık ayında verilen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 8,8 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 411 milyon TL'si Enerji sektöründe, 3,4 milyar TL'si Hizmetler sektöründe, 4,9 milyar TL'si İmalat sektöründe, 80 milyon TL'si Madencilik sektöründedir.

	Enerji			Hizmetler			İmalat			Madencilik		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	201	2.161	588	172	4.114	8.390	233	5.683	10.784	12	53	137
2016	139	901	334	117	1.526	5.918	208	2.300	7.125	7	18	54
2017	82	411	81	173	3.424	12.661	316	4.918	12.057	11	80	256

1.5. Aralık Ayı Yatırım Teşvik Belgelerinin Belge Türlerine Göre Dağılımı

Aralık ayında düzenlenen 582 adet yatırım teşvik belgesinin 372 adedi Bölgesel, 209 adedi Genel ve 1 adedi Büyük Ölçekli mahiyete sahiptir. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 8,8 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 7,2 milyar TL'si Bölgesel, 1,5 milyar TL'si Genel ve 69 milyon TL'si Büyük Ölçekli mahiyetteki yatırımlara aittir.

	BÖLGESEL			BÜYÜK ÖLÇEKLİ			GENEL			STRATEJİK		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	279	4.693	13.820	8	1.923	765	330	4.784	3.814	1	612	1.500
2016	253	3.191	11.224	0	0	0	218	1.554	2.207	0	0	0
2017	372	7.243	21.844	1	69	60	209	1.522	3.151	0	0	0

2. 2017 Yılı Gelişmeleri

2.1 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Genel Karakteristikleri

2017 yılında, öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 177,9 milyar TL olan toplam 7.478 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen belgelerde 226.569 kişilik istihdam öngörülmektedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (milyon TL)			Öngörülen İstihdam (Kişi)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2015	234	4.265	4.499	34.905	64.222	99.126	10.755	134.493	145.248
2016	222	4.893	5.115	31.187	66.912	98.099	14.851	124.154	139.005
2017	338	7.140	7.478	93.582	84.318	177.899	22.199	204.370	226.569

2017 yılında düzenlenen 7.478 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 7.140 adedi yerli firmalar, 338 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Yerli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 84,3 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 93,6 milyar TL'dir.

2.2. 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgelere Göre Dağılımı

2017 yılında verilen teşvik belgelerinin 2.417 adedi I. Bölgede, 1.222 adedi II. Bölgede, 1.042 adedi III. Bölgede, 1.126 adedi IV. Bölgede, 800 adedi V. Bölgede, 847 adedi VI. Bölgede ve 24 adedi ise Muhtelif Bölgelerdedir.

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I.Bölge	1.485	1.514	2.417	23.437	47.314	39.823
II.Bölge	883	1.011	1.222	15.484	17.522	19.098
III.Bölge	660	806	1.042	18.708	7.491	87.968
IV.Bölge	488	666	1.126	8.723	11.121	14.439
V.Bölge	468	656	800	5.624	6.085	6.369
VI.Bölge	503	444	847	2.171	2.397	8.415
Muhtelif Bölgeler*	12	18	24	24.979	6.169	1.787
Toplam	4.499	5.115	7.478	99.126	98.099	177.899

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

Teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarının ise 39,8 milyar TL'si I. Bölgede, 19,1 milyar TL'si II. Bölgede, 88 milyar TL'si III. Bölgede, 14,4 milyar TL'si IV. Bölgede, 6,4 milyar TL'si V. Bölgede, 8,4 milyar TL'si VI. Bölgede ve 1,8 milyar TL'si ise Muhtelif Bölgelerdedir.

2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Yüzde Dağılımı

	Belge Adedi			Öngörülen Sabit Yatırım Tutarı (Milyon TL)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I. Bölge	%33	%29	%32	%24	%48	%22
II.Bölge	%20	%20	%17	%15	%18	%11
III.Bölge	%15	%16	%14	%19	%8	%49
IV.Bölge	%11	%13	%15	%9	%11	%8
V.Bölge	%10	%13	%11	%6	%6	%4
VI.Bölge	%11	%9	%11	%2	%3	%5
Muhtelif Bölgeler*	%0,3	%0,4	%0,3	%25	%6	%1
Toplam	%100	%100	%100	%100	%100	%100

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

2.3. 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dağılımı

2017 yılında düzenlenen 7.478 adet belgenin 5.398 adedi komple yeni yatırım, 1.547 adedi tevsî, 533 adedi de diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır. 2017 yılında yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 177,9 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 144,2 milyar TL'si komple yeni yatırım, 24,3 milyar TL'si tevsî ve 9,5 milyar TL'si ise diğer mahiyetlerdeki yatırımlardan oluşmaktadır.

	Komple Yeni Yatırım		Tevsî		Diğer*		Toplam	
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)
2015	3.179	74.283	942	18.252	378	6.592	4.499	99.126
2016	3.831	53.774	930	35.598	354	8.727	5.115	98.099
2017	5.398	144.160	1.547	24.269	533	9.470	7.478	177.899

* Modernizasyon, Entegrasyon ve Ürün çeşitlendirme yatırımları

2.4. 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı

2017 yılında verilen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 177,9 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 101,5 milyar TL'si Enerji sektöründe, 32,9 milyar TL'si Hizmetler sektöründe, 41,3 milyar TL'si İmalat sektöründe ve 2,2 milyar TL'si ise Madencilik sektöründedir.

	Enerji			Hizmetler			İmalat			Madencilik		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	839	35.796	4.047	1.524	34.711	71.640	2.006	25.445	67.385	130	3.175	2.176
2016	1.853	25.508	4.824	1.240	43.561	66.289	1.925	25.270	65.439	97	3.760	2.453
2017	2.263	101.522	7.329	1.889	32.914	107.857	3.149	41.302	107.342	177	2.161	4.041

2.5. 2017 Yılı Yatırım Teşvik Belgelerinin Belge Türlerine Göre Dağılımı

2017 yılında düzenlenen 7.478 adet yatırım teşvik belgesinin 3.826 adedi Bölgesel, 3.634 adedi Genel, 8 adedi Büyük Ölçekli ve 10 adedi Stratejik mahiyete sahiptir. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 177,9 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 57,8 milyar TL'si Bölgesel, 35 milyar TL'si Genel, 2,8 milyar TL'si Büyük Ölçekli ve 82,3 milyar TL'si stratejik mahiyetteki yatırımlara aittir.

	BÖLGESEL			BÜYÜK ÖLÇEKLİ			GENEL			STRATEJİK YATIRIMLAR		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
2015	2.279	29.611	108.452	24	28.574	4.444	2.186	26.891	29.996	10	14.050	2.356
2016	2.070	47.930	102.483	7	4.692	7.216	3.035	42.018	28.206	3	3.459	1.100
2017	3.826	57.759	188.927	8	2.789	1.637	3.634	35.048	31.298	10	82.303	4.707

3. 2012/3305 Sayılı Karar Dönemindeki Birikimli Gelişmeler (20.06.2012 – Aralık 2017)

3.1. Yatırım Teşvik Belgelerinin Karşılaştırması

20 Haziran 2012 tarihinden Aralık 2017 sonuna kadar 27.819 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin 26.393 adedi yerli firmalar, 1.426 adedi de yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Bu dönemde yerli firmalara düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 383,9 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalara düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı ise 196,5 milyar TL'dir.

	Yabancı Sermaye	Yerli Sermaye	Toplam
Belge Adedi	1.426	26.393	27.819
Sabit Yatırım (milyon TL)	196.538	383.940	580.479
İstihdam	93.161	851.774	944.935

3.2. Yatırım Teşvik Belgelerinin Bölgesel Bazda Karşılaştırması

Bu dönemde düzenlenen Yatırım Teşvik Belgesi adedinde I. Bölge %33, II. Bölge %18, III. Bölge %15, IV. Bölge %12, V. Bölge %11, VI. Bölge %11 ve Muhtelif Bölgeler %0,4 pay almıştır. Öngörülen sabit yatırım tutarı dikkate alındığında ise I. Bölgenin payının %34, II. Bölgenin payının %15, III. Bölgenin payının %25, IV. Bölgenin payının %9, V. Bölgenin payının %5, VI. Bölgenin payının %4 ve Muhtelif Bölgelerin payının %8 olduğu görülmektedir.

	I. Bölge	II. Bölge	III. Bölge	IV. Bölge	V. Bölge	VI. Bölge	Muhtelif Bölgeler*	Toplam
Belge Adedi	9.300	4.935	4.095	3.430	2.903	3.051	105	27.819
Sabit Yatırım (Milyon TL)	198.996	84.692	142.333	52.085	30.394	23.759	48.220	580.479
İstihdam	366.168	137.838	106.163	82.905	86.753	161.024	4.084	944.935

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

20 Haziran 2012 –Aralık 2017 Dönemi Yatırım Teşvik Belgelerinin Yüzde Dağılımı

	I. Bölge	II. Bölge	III. Bölge	IV. Bölge	V. Bölge	VI. Bölge	Muhtelif Bölgeler*	Toplam
%Belge Adedi	%33	%18	%15	%12	%11	%11	%0,4	%100
%Sabit Yatırım (Milyon TL)	%34	%15	%25	%9	%5	%4	%8	%100
%İstihdam	%39	%15	%11	%9	%9	%17	%0,4	%100

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

3.3. Yatırım Teşvik Belgelerinin Mahiyetlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması

20 Haziran 2012 tarihinden Aralık 2017 sonuna kadar düzenlenen 27.819 adet teşvik belgesinin 18.769 adedi Komple Yeni Yatırım, 6.703 adedi Tevsi ve 2.347 adedi Modernizasyon, Entegrasyon vb. diğer mahiyetteki yatırımlara aittir. Bu dönemde öngörülen 580,5 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 407,3 milyar TL'si Komple Yeni Yatırım, 129,7 milyar TL'si ise Tevsi Yatırım'dır.

	Komple Yeni Yatırım	Tevsi	Diğer	Toplam
Belge Adedi	18.769	6.703	2.347	27.819
Sabit Yatırım (milyon TL)	407.339	129.709	43.431	580.479
İstihdam	713.482	194.587	36.866	944.935

3.4. Yatırım Teşvik Belgelerinin Türlerine Göre Dönemsel Karşılaştırması

20 Haziran 2012 tarihinden Aralık 2017 sonuna kadar düzenlenen 27.819 adet yatırım teşvik belgesinin 14.361 adedi Bölgesel, 83 adedi Büyük Ölçekli, 13.336 adedi Genel ve 39 adedi ise Stratejik mahiyete sahiptir. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 580,5 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 230,2 milyar TL'si Bölgesel, 59,5 milyar TL'si Büyük Ölçekli, 165,6 milyar TL'si Genel iken 125,2 milyar TL'si Stratejik mahiyetteki yatırımlara aittir.

	Bölgesel	Büyük Ölçekli	Genel	Stratejik	Toplam
Belge Adedi	14.361	83	13.336	39	27.819
Sabit Yatırım (milyon TL)	230.163	59.479	165.607	125.230	580.479
İstihdam	727.749	23.689	182.110	11.387	944.935

3.5. Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı

20 Haziran 2012 tarihinden Aralık 2017 sonuna kadar düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 580,5 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 206,2 milyar TL'si Enerji, 166,2 milyar TL'si Hizmetler, 186,2 milyar TL'si İmalat, 21,9 milyar TL'si Madencilik sektörlerindedir.

SEKTÖRLER	Belge Adedi	Sabit Yatırım (milyon TL)	İstihdam (Kişi)
Enerji	5.479	206.177	23.953
Hizmetler	7.771	166.179	422.858
İmalat	13.585	186.178	470.702
Madencilik	984	21.945	27.422
TOPLAM	27.819	580.479	944.935

(*) Bu bültende sunulan tüm değerler güncel verilerden derlenmiştir.